



Betreft Informatiebulletin ISO 14001 - 1

Datum 15-12-2015

Kragten is bezig een milieumanagementsysteem in te richten, met als oogmerk het behalen van het certificaat ISO 14001. Wij vinden het belangrijk om iedereen, ook buiten onze eigen organisatie, op de hoogte te houden van ons milieubeleid en onze ambities op het gebied van de vermindering van milieueffecten. Daarom zullen wij regelmatig over onze voortgang berichten.

## 1 Milieuaspecten en milieueffecten

ISO 14001 spreekt over milieuaspecten: delen van de activiteiten en diensten van een bedrijf die in wisselwerking kunnen staan met het milieu en tot milieueffecten, ofwel ongunstige veranderingen van het milieu, kunnen leiden. De norm vraagt te bepalen welke milieuaspecten voor de organisatie belangrijk zijn (en waar goede verbetering kan worden gehaald). Bij Kragten zijn dat

- emissie van CO<sub>2</sub> door brandstofverbruik vanwege woon-werkverkeer en zakelijke reizen
- emissie van CO<sub>2</sub> door elektriciteitsverbruik en gasverbruik vanwege kantooractiviteit
- rookontwikkeling en verontreinigd bluswater vanwege brand (calamiteit)

## 2 Milieubeleid

Uit de milieubeleidsverklaring van Kragten:

“We hebben de wereld in bruikleen” wordt wel eens gezegd in relatie tot het creëren van meer milieubewustzijn. De essentie van die stelling geeft een gedrevenheid aan in het milieubeleid van Kragten. We maken daarmee het milieubeleid ook onderdeel van het maatschappelijk verantwoord ondernemen. Hierbij gaat het over een verbintenis met de samenleving van wederzijds belang. Daarvoor zetten wij ons in om van betekenis te zijn in maatschappelijke vraagstukken. Hieruit volgt het streven naar vermindering van de milieueffecten, door het formuleren van milieudoelstellingen en nemen en uitvoeren van maatregelen om die te bereiken. Daarnaast hebben wij een proces ingericht waarmee wij op gezette tijden meten of onze doelstellingen worden gehaald, of wij nog steeds aan de milieuwet- en regelgeving voldoen en of ons milieumanagementsysteem op zich doeltreffend is. Dit geeft ons de input om ons streven naar continue verbetering op milieugebied invulling te geven”.

Welke doelstellingen en maatregelen vloeien hier uit voort?

## 3 Doelstellingen en maatregelen

Zoals gezegd, emissie naar de lucht, in het bijzonder CO<sub>2</sub>, is het belangrijkste milieuaspect van Kragten. Dit aspect leidt tot milieueffecten, namelijk de opwarming van de aarde. Kragten heeft de volgende doelstellingen geformuleerd om de emissie van CO<sub>2</sub> te verminderen, en de daarbij behorende maatregelen om die te realiseren.

### Doelstelling A

*7% minder CO<sub>2</sub>-emissie wat betreft het verbruik van autobrandstof in 2013-2016 ten opzichte van 2012.*

In de periode 2013-2016 wordt gestreefd naar een reductie van de CO<sub>2</sub>-emissie van 7% ten opzichte van de emissie in 2012 naar rato van het aantal fte. Dit percentage bestaat uit 3,5% door verandering van het leasebeleid, en 3,5% door bewustwording over zuiniger rijgedrag, terugbrenging van de autoreizen tussen de twee bedrijfslocaties Herten en 's-Hertogenbosch met 15%, en een verdubbeling van het gebruik van het openbaar vervoer.

#### **Maatregelen om doelstelling A te bereiken**

*i. Bewustwording kweken voor zuiniger rijgedrag*

De medewerkers van Kragten worden aangespoord tot zuiniger rijgedrag conform het zogenoemde *Nieuwe Rijden*. Dit gebeurt door communicatiebulletins en directe communicatie.

*ii. Verandering leasebeleid: leasen van zuiniger auto's*

De verandering komt er op neer dat de keuze voor een leaseauto wordt afgebakend op de milieuklassen A, B en C. Er wordt geleased op basis van budget, waarin ook de brandstofkosten zijn opgenomen

*iii. Terugbrenging van de autoreizen tussen de twee bedrijfslocaties Herten en 's-Hertogenbosch*

Medewerkers worden aangespoord zich per geval af te vragen of het écht nodig is op dezelfde dag beide bedrijfslocaties per auto te bezoeken, en of dat het écht nodig is niet naar de vaste standplaats (Herten / 's-Hertogenbosch), maar naar de andere locatie te gaan. Daarnaast worden de medewerkers van de beide locaties die met elkaar in overleg willen gefaciliteerd met apparatuur voor video-conferencing.

*iv. Verdubbeling van het gebruik van openbaar vervoer*

Los van deze maatregel in het kader van de ISO 14001 wordt het gebruik van het OV al langer door Kragten gestimuleerd. Al in 2011 werd een OV-regeling voor het personeel bekendgemaakt.

#### **Doelstelling B**

*18% minder CO<sub>2</sub>-emissie wat betreft het verbruik van elektriciteit in 2013-2016 ten opzichte van 2012.*

In de periode 2013-2016 wordt gestreefd naar een reductie van de CO<sub>2</sub>-emissie van 18% ten opzichte van de emissie in 2012 naar rato van het aantal fte.

#### **Maatregel om doelstelling B te bereiken**

Gebruik van duurzaam opgewekte elektriciteit op de locatie Herten.

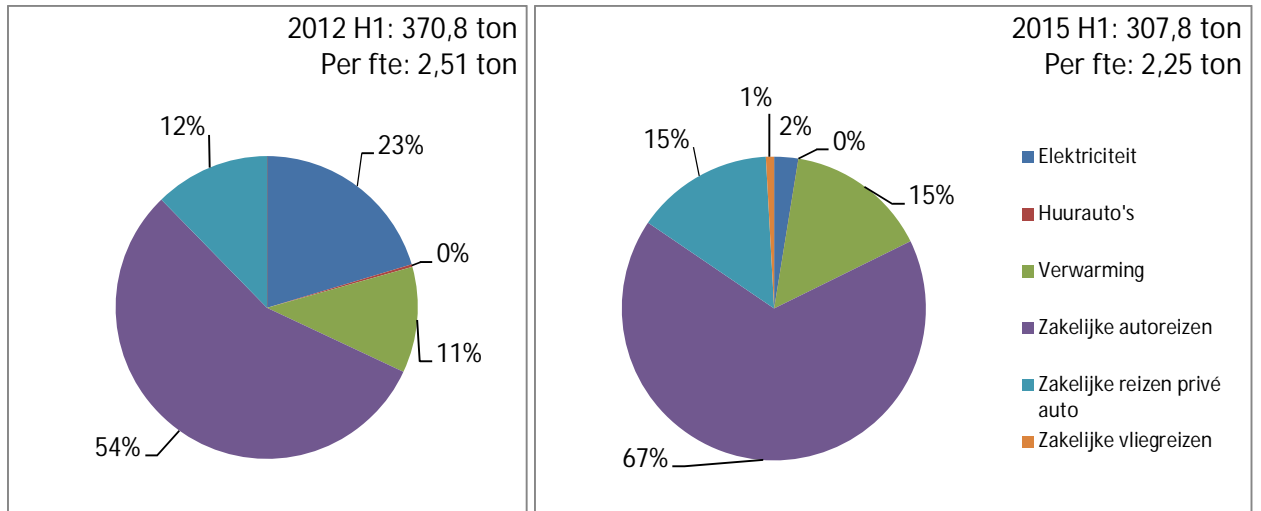
## **4 Resultaten en trends**

### **4.1 Resultaten**

In deze paragraaf wordt beschreven in hoeverre de doelstellingen gehaald zijn. Steeds wordt het eerste half jaar van 2015 (in het vervolg aangegeven met 2015 H1), vergeleken met 2012 H1 (het basisjaar ten opzichte waarvan doelstellingen tot reductie zijn geformuleerd).

De CO<sub>2</sub>-emissies gemeten in 2015 H1 zijn te zien in het sectordiagram (figuur 1). Het vergelijkingsdiagram voor 2012 H1 staat links ernaast.

In absolute zin is de emissie van CO<sub>2</sub> met 17% gedaald. Onze reductiedoelstellingen zijn per fte geformuleerd, en dan is er sprake van een relatieve daling van ruim 10%. De relatieve daling is niet zo groot als de absolute omdat het aantal fte's is gedaald van 147,8 naar 136,7. De scherpe daling is te danken aan de introductie van groene stroom (98% waterkracht, 2% windenergie), bedrijfs-breed op de locatie Herten sinds begin 2015.



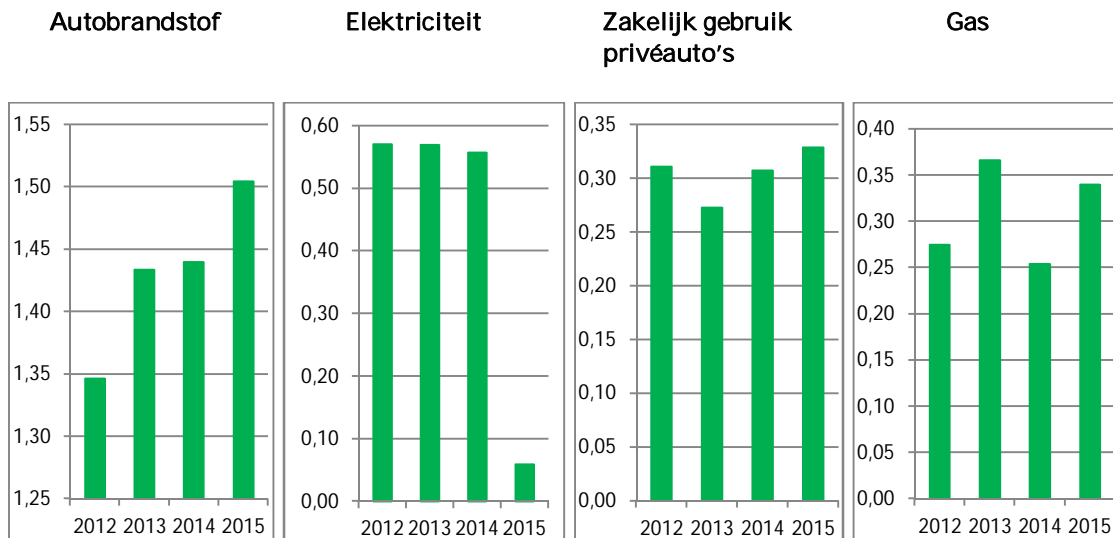
Figuur 1

## 4.2 Trends

In deze paragraaf worden trends van 2012 H1 tot en met 2015 H1 weergegeven. Van doelstellingen wordt beoordeeld of ze gehaald zijn.

### Trends in energiestromen

In figuur 2 enkele trenddiagrammen met de energiestromen die het meest bijdragen aan de CO<sub>2</sub>-emissie. Verticale assen: CO<sub>2</sub>-emissie in ton per fte.



Figuur 2

In tabel 1 de gegevens uit de grafieken - aangevuld met de kleine energiestromen.

Energiestroom	Emissie CO <sub>2</sub> per fte (ton)		Trend 2012 H1 -> 2015 H1 (%)	
	2012 H1	2015 H1	per energiestroom	Op totaal
Gas	0,27	0,34	23,8	2,6
Autobrandstof	1,35	1,50	11,7	6,3
Zakelijke vliegreizen	0,00	0,02		0,8
Zakelijke reizen privé auto's	0,31	0,33	5,7	0,7
Huurauto's	0,01	0,00	-100,0	-0,2

Elektriciteit	0,57	0,06	-89,7	-20,4
<b>Totaal</b>	<b>2,51</b>	<b>2,25</b>		<b>-10,2</b>

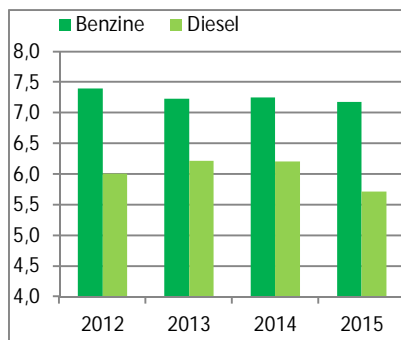
Tabel 1: emissie CO<sub>2</sub> per fte (ton)

Doelstelling elektriciteit	Resultaat
2016: 18% minder emissie dan in 2012	<b>Positief</b> Van 2012 H1 tot 2015 H1 is de emissie per fte met 20,4% gedaald. Lineair gesproken had dit na 2 1/2 van de vier jaar een daling van 11,3% moeten zijn.
Doelstelling autobrandstof	Resultaat
2016: 7% minder emissie dan in 2012	<b>Negatief</b> Van 2012 H1 tot 2015 H1 is de emissie per fte met 6,3% toegenomen. Lineair gesproken had dit na twee van de vier jaar een daling van 4,4% moeten zijn.

Tabel 2: Reductiedoelstellingen (per fte / periode 2013-2016) met resultaten

### Trend in gemiddeld brandstofverbruik

In figuur 3 een trenddiagram voor het gemiddelde brandstofverbruik per brandstofsoort. In tabel 3 het gewogen gemiddelde (naar rato van het aantal tanktransacties) van benzine en diesel samen voor het basisjaar 2012 H1 en 2015 H1.



Figuur 3

	Gewogen gemiddelde (l/100km)	Trend (%)
2012	6,81	
2015	6,33	-7,0

Tabel 3

De daling van het gemiddelde verbruik met 7,0% betekent ook een daling van de emissie (alleen wegens brandstofverbruik, per fte) van 7,0% ten opzichte van 2012. Op de totale emissie leidt de daling van het gemiddeld verbruik tot een daling van 4,8 % per fte.

### Score opgeven juiste kilometerstanden

In 2015 H1 werd bij 68,0% van de tanktransacties een geldige kilometerstand opgegeven. Dit percentage is hoger dan in de eerste helft van 2012 (48,4%), en ook beduidend beter na de daling in de eerste helft van 2014 tot 56,9%.

De rijders wordt gevraagd naar nog verdere verbetering te streven.

### Doelstelling en resultaten

Doelstelling	Resultaat
Verlaging van 3,5% per fte van de CO <sub>2</sub> emissie door zuiniger rijden ("het nieuwe rijden")	<b>Positief</b> Er is sprake van een daling van 7,0% van het gemiddelde brandstofverbruik. Hiermee is een daling van 4,8% bereikt in ton emissie per fte over de hele emissie, waar dit na 2 1/2 jaar 2,2% zou moeten zijn.

Tabel 4: Doelstelling en resultaten

### Opmerking

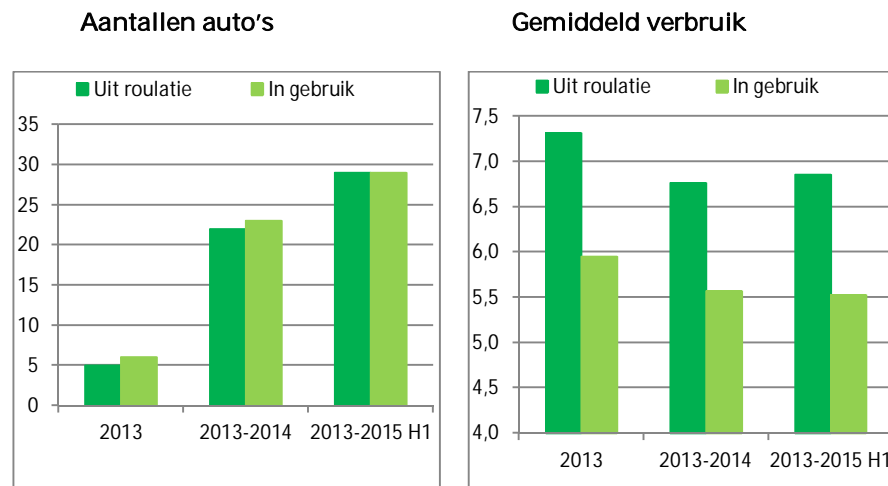
Het feit dat het gemiddelde verbruik van autobrandstof is gedaald met 7% lijkt in tegenspraak met het feit dat de emissie per fte vanwege brandstofverbruik met 6,3% is toegenomen. Toch is dit mogelijk, want gemiddeld verbruik zegt niet alles over het totaal aantal liters dat is getankt, al heeft het er wel invloed op.

### 3.2.3 Trend leasebeleid

Het leasebeleid, van kracht sinds 2013, houdt in grote lijnen in dat wordt aangemoedigd een zuinige auto te nemen.

In figuur 4 een trenddiagram met de aantallen uit de roulatie en in gebruik genomen leaseauto's, en de trend betreffende het verbruik. De waarden zijn cumulatief vanaf 2013. In tabel 5 de gewogen gemiddelden van het verbruik (naar rato van het aantal tanktransacties per auto).

Er wordt op gewezen dat de gegevens alleen betrekking hebben op auto's waarvan (geldige) tanktransacties bekend zijn.



Figuur 4

	2013	2013-2015 H1	Trend (%)
Uit roulatie	7,31	6,86	
In gebruik genomen	5,95	5,53	-19,4

Tabel 5

Invloed leasebeleid op gemiddeld verbruik: het leasebeleid leidt tot nu toe tot een daling van het gemiddelde verbruik van ruim 19% (2013-2015 H1). Dit geldt alleen voor de 29 auto's die zijn vervangen vergeleken met de 29 daarvoor in de plaats gekomen auto's.

Wat betekent deze daling van 19,4% voor de absolute emissie van CO<sub>2</sub> over 2013-2015 H1? De nieuwe auto's hebben in deze periode samen 235,7 ton CO<sub>2</sub> uitgestoten. Zou het verbruik gelijk zijn gebleven, dus niet met 19,4 % zijn gedaald, dan zou deze emissie 292,4 ton zijn geweest. Op een totale emissie in 2013-2015 H1 van 1730,6 ton CO<sub>2</sub> betekent dit een daling van 3,2%.

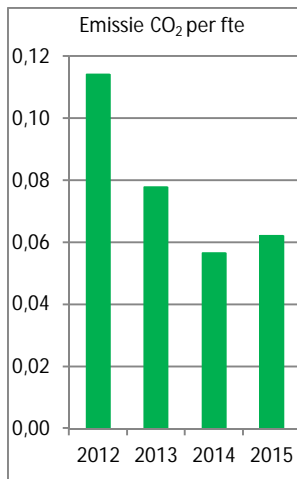
Doelstelling	Resultaat
Verlaging van 3,5% van de CO <sub>2</sub> emissie door minder autobrandstofverbruik vanwege nieuw leasebeleid	<b>Positief</b> Het leasebeleid werkt vooralsnog prima met een daling van het gemiddelde verbruik van ruim 19%. Dit leidt tot een daling ten opzichte van de totale emissie van 3,2 %, waar dit na 2 1/2 jaar 2,2% zou moeten zijn.

Tabel 6: Reductiedoelstelling en resultaten

Wat leasebeleid geldt eenzelfde soort opmerking als aan het einde van 3.2.2.

### 3.2.4 Trend autoverkeer tussen beide locaties van Kragten op dezelfde dag

In figuur 5 een trenddiagram voor de emissie van CO<sub>2</sub> per fte door het per auto bezoeken van beide locaties van Kragten op dezelfde dag. In tabel 7 extra gegevens, voor de eerste helften van het basisjaar 2012 en 2015. Sinds 2012 is de emissie van CO<sub>2</sub> wat dit betreft met 46% gedaald, al is hij in vergelijking met 2014 licht gestegen.



Figuur 5

1 <sup>e</sup> helft	Mede-werkers	Aantal keer	Km	Uitstoot CO <sub>2</sub> (ton) absoluut	Uitstoot CO <sub>2</sub> (ton) per fte	Trend (%)
2012	141	473	76726	16,9	0,114	
2015	62	252	38603	8,5	0,062	-46

Tabel 7

#### Verklaring bij tabel

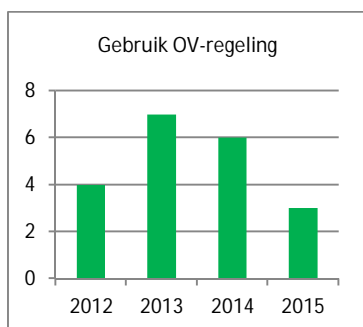
- Medewerkers    aantal medewerkers die minstens één keer beide locaties bezochten op dezelfde dag  
 Aantal keer    aantal keer dat beide locaties bezocht werden op dezelfde dag  
 Km                het aantal km afgelegd door het bezoek aan beide locaties (boven het aantal km vanwege reguliere dagelijkse woon-werkverkeer)

Doelstelling	Resultaat
In de periode 2013-2016 wordt gestreefd naar een verlaging van 15% van het autoverkeer tussen beide locaties van Kragten op één dag	<b>Positief</b>  De CO <sub>2</sub> -emissie per fte is afgenomen met 46%, waar dit na 2 ½ jaar 9,4 % had moeten zijn.

Tabel 8: Doelstelling en resultaten

### 3.2.5 Trend gebruik OV-regeling

In figuur 6 een trenddiagram voor het gebruik van de OV-regeling. Verticale as: aantal medewerkers.



Figuur 6

Doelstelling	Resultaat
In de periode 2013-2016 wordt gestreefd naar een verdubbeling van het aantal medewerkers dat gebruik maakt van de OV-regeling.	<b>Negatief</b> In 2012 waren dit vier medewerkers. In 2015 zijn het er drie, een daling van 25%. Dit had na 2 ½ jaar een stijging van 63% moeten zijn.

Tabel 9: Doelstelling en resultaten





## 5 Contact

Indien u een vraag, suggestie of klacht hebt over het milieubeleid van Kragten, kunt u telefonisch contact opnemen. Het telefoonnummer is: 088 33 66 333.